

NOTA BREU

Noves dades sobre els Ptinidae Latreille, 1802 (Coleoptera) del Parc Natural dels Ports, Tarragona, Catalunya**New records of the Ptinidae Latreille, 1802 (Coleoptera) from Ports Natural Park, Tarragona, Catalonia**

Amador Viñolas* & Josep Muñoz-Batet*

* Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Laboratori de Natura. Col·lecció d'artròpodes. Passeig Picasso s/n. 08003 Barcelona.

Correspondència autor: Amador Viñolas. A/e. av.rodama@gmail.com

Rebut: 18.09.2016. Acceptat: 25.09.2016. Publicat: 30.09.2016

Entre el 22 de maig i el 30 d'agost de l'any 2015 es va realitzar un estudi sobre els coleòpters saxofílics al Parc Natural dels Ports. El mostreig es va realitzar en sis parcel·les, dos d'alzinar, dos de pi i dos de faig. A cada parcel·la es van col·locar paranys d'intercepció de vol i paranys amb atraient líquid, en una de les parcel·les també es va col·locar una Malaise, el trameig es va complementar amb recolleccions manuals.

S'ha realitzat l'estudi de tots els exemplars recollits pertanyents a la família Ptinidae Latreille, 1802, amb un total de 64 exemplars pertanyents a 17 espècies i que es relacionen a continuació. A aquesta relació s'han adjuntat els exemplars recollits al Parc Natural dels Ports depositats a la col·lecció del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. A una de les espècies amb una distribució coneguda de només dues localitats de l'àrea ibèrica (Cadis i Girona), s'han afegit els exemplars recollits recentment a l'Espai Natural d'Interès Nacional de l'Albera per complementar la seva distribució a Catalunya.

Els exemplars estudiats es troben dipositats a la col·lecció del Museu de Ciències Naturals de Barcelona i en les col·leccions d'A Viñolas, Barcelona, J. Muñoz, Girona i J. Soler Garriguella.

Subfamília Anobiinae Fleming, 1821**Tribu Anobiini** Fleming, 1821**Anobium hederæ** Ihssen, 1949

3 ♂ i 8 ♀, etiquetats: 1 ♀ «Alzinar Carroveres, Mas de Barberans, Tarragona, VI-2015, EGA-MZB leg.»; 1 ♀ «Fageda de Feixes Tancades, Roquetes, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.»; 2 ♂ i 3 ♀ «Alzinar la Vall, Roquetes, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.»; 2 ♀ «Racó Avellanar, La Sènia, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.»; 1 ♂ «Fageda de Feixes Tancades, Roquetes, Tarragona, VIII-2015, EGA-MZB leg.»; 1 ♀ «Fageda de Feixes Tancades, Roquetes, Tarragona, 07-VIII-2015, EGA-MZB leg.».

Tribu Hadrobregmini White, 1982**Hadrobregmus carpetanus** (Heyden, 1870)

1 ♀, etiquetada: «Pinarisses, Horta de Sant Joan, Tarragona, V-2015, EGA-MZB leg.».

Espècie citada de Tarragona (el Tillar, serra de Prades) per primer cop per Viñolas *et al.* (2013). L'exemplar d'Horta de Sant Joan és la segona troballa per a la província.

Tribu Stegobiini White, 1982**Oligomerus brunneus** (A. G. Olivier, 1790)

2 ♂, etiquetats: 1 ♂ «Fageda del Retaule, La Sènia, Tarragona, 06-VII-2015, EGA-MZB leg.»; 1 ♂ «Fageda del Retaule, La Sènia, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.».

Oligomerus ptilinoides (Wollaston, 1854)

1 ex., etiquetat: «Mont Caro, Tarragona, 03-VI-1994, J. J. Pérez de Gregorio», amb el número de registre: 85-4986.

Subfamília Dorcatominae C. G. Thomson, 1859**Tribu Prothecini** White, 1982**Stagetus elongatus** (Mulsant & Rey, 1861)

1 ♂ i 3 ♀, etiquetats: 1 ♂ i 2 ♀ «Alfara de Carles, Tarragona, 23-VII-1990, X. Vázquez», amb els números de registre: 85-5367; 85-5368; 1 ♀ «Pinarisses, Horta de San Joan, Tarragona, V-2015, EGA-MZB leg.».

Subfamília Ernobiidae Pic, 1912**Tribu Ernobiini** Pic, 1912**Ernobius gigas** (Mulsant & Rey, 1863)

1 ex., etiquetat: «Tortosa, Tarragona, VIII-1937», amb el número de registre: 83-7482.

NOTA BREU

Ernobius parens (Mulsant & Rey, 1863)

1 ♂, etiquetat: «Alfara de Carles, Tarragona, 23-VII-1990, X. Vázquez leg.», amb el número de registre: 83-7767.

Subfamília Eucradinae LeConte, 1861**Tribu Hedobiini** White, 1982***Ptinomorphus angustatus*** (C. N. F. Brisout de Barneville, 1862)

13 ex., etiquetats: 6 ex. «Alfara de Carles, Tarragona, 20-II-1991, X. Vázquez leg.», amb el números de registre: 83-6735; 83-6748; 83-6749; 83-6750; 2 ex. «la Maquina Vella, l'Albera, la Jonquera, Girona, 21-IV-2011, 410 m, J. Muñoz & J. Soler leg.»; 5 ex. «Santa Maria de Requesens, l'Albera, la Jonquera, 30-V-2011, 400 m, ex-larva en alzina, J. Muñoz & J. Soler leg.».

L'espècie només s'ha citat de Cadis (Los Barrios i al rierol Jaral) (Viñolas & Verdugo, 2009, 2012), de Tarragona (Vimbodí i Poblet (muntanyes de Prades)) (Viñolas *et al.*, 2014) i de Girona (l'Albera,.) cita imprecisa d'Espaniol (1992) que menciona una recollecció de J. Muntada, material no present a la col·lecció del Museu. Amb el nou material estudiat la poden citar per primer cop de Tarragona (Alfara de Carles) i donar les localitats concretes de l'Albera de la Maquina Vella i Santa Maria de Requesens (la Jonquera).

La larva es desenvolupa en les branques mortes de diferents models d'arbrat, citada de *Quercus suber* L., *Q. ilex* L., *Ceratonia siliqua* L. y *Pistacia lentiscus* L. (Viñolas & Verdugo, 2012; Viñolas *et al.*, 2014)

Subfamília Ptilininae Shuckard, 1839***Ptilinus pectinicornis*** (Linnaeus, 1758)

2 ♂ i 7 ♀, etiquetats: 1 ♂ i 4 ♀ «Fageda del Retaule, La Sènia, Tarragona, VI-2015, EGA-MZB leg.»; 1 ♀ «Fageda de Feixes Tancades, Roquetes, Tarragona. VI-2015, EGA-MZB leg.»; 1 ♂ «Fageda del Retaule, La Sènia, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.»; 2 ♀ «Fageda de Feixes Tancades, Roquetes, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.».

Subfamília Ptininae Latreille, 1802**Tribu Ptinini** Latreille, 1802***Dignomus irroratus*** (Kiesenwetter, 1852)

1 ♀, etiquetada: «Pinarisses, Horta de Sant Joan, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.».

Ptinus (Bruchoptinus) palliatus Perris, 1847

1 ♂, etiquetat: «Fageda del Retaule, La Sènia, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.».

Ptinus (Cyphoderes) bidens A. G. Olivier, 1790

1 ♀, etiquetada: «Fageda del Retaule, La Sènia, Tarragona, VI-2015, EGA-MZB leg.».

Ptinus (Gynopterus) dubius Sturm, 1837

1 ♀, etiquetada: «Pinarisses, Horta de Sant Joan, Tarragona, V-2015, EGA-MZB leg.».

Ptinus (Gynopterus) pyrenaicus Pic, 1897

1 ♀, etiquetada: «Pinarisses, Horta de Sant Joan, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.».

D'aquesta interessant espècie poques són les localitats catalanes conegudes: Barcelona (Sant Julià de Vilatorrada, Montseny, Vic), Girona (Viladrau) i Lleida (vall de Boí), exemplars depositats a la col·lecció del Museu. (Bellès, 1978), la d'Horta de Sant Joan és la primera per a Tarragona.

Curiosa espècie associada als nius, que fan en la fusta, les abelles solitàries (Viñolas, 2016).

Ptinus (Pseudoptinus) lichenum Marsham, 1802

10 ♂ i 5 ♀, etiquetats: 2 ♂ «Alzinar la Vall, Roquetes, Tarragona, VI-2015, EGA-MZB leg.»; 1 ♂ «Racó Avellanar, La Sènia, Tarragona, VI-2015, EGA-MZB leg.»; 1 ♀ «Alzinar Carroveres, Mas de Barberans, Tarragona, V-2015, EGA-MZB leg.»; 3 ♂ i 2 ♀ «Alzinar la Vall, Roquetes, Tarragona, 01/15-VII-2015, »; 4 ♂ i 2 ♀ «Alzinar Carroveres, Tarragona, 01/15-VII-2015, EGA-MZB leg.».

Subfamília Xyletininae Gistel, 1856**Tribu Xyletinini** Gistel, 1856***Xyletinus (Calypteris) bucephalus bucephalus*** (Illiger, 1807)

1 ex., etiquetat: «Tortosa, Tarragona, 07-VI-1946, F. Espaniol», amb el número de registre: 87-8466.

Agraïments

A l'equip tècnic de l'Àrea de Protecció del Parc Natural dels Ports i en especial a Joan Mestre Querol, per l'ajut i col·laboració en el projecte «Biodiversitat de coleòpters saproxílics al Parc Natural dels Ports (2014PNATPOR141)», finançat pel Parc Natural dels Ports, Direcció General del Medi Natural i Biodiversitat, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya. A Bertomeu Borràs, director del Paratge d'Interès Nacional de l'Albera, les facilitats ofertes per poder realitzar l'estudi de biodiversitat durant aquests anys. A Glòria Maso i Berta Caballero, conservadors del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, la cessió per estudi dels exemplars recollits en el projecte. Agraïm a Jordi Agulló, Neus Brañas, Jorge Mederos i Miguel Prieto del Museu de Ciències Naturals de Barcelona el treball i esforços realitzats en les recolleccions efectuades al Parc Natural dels Ports.

Bibliografia

BELLÈS, X. 1978. Ensayo sobre los representantes catalanes de la familia Pinidae (Col.). *Miscelánea Zoológica*, 4 (2): 87-123.

- ESPAÑOL, F. 1992. *Coleoptera, Anobiidae*. In: Fauna Ibérica, 2. Ramos, M. A. *et al.* (eds.). Museo Nacional de Ciencias Naturales. CSIC. Madrid. 195 p.
- VIÑOLAS, A. 2016. Una nueva especie del género *Stagetus* Wollaston, 1861 de Teruel, Península Ibérica (Coleoptera: Ptinidae: Dorcatominae). *Archivos Entomológicos*, 16: 151-158.
- VIÑOLAS, A., MUÑOZ, J., MENCUCCINI, M. & BENVENUTI, F. 2013. Nuevos datos sobre *Rhusia parreyssi* (Mulsant, 1856), Melandryidae Leach, 1815 y otros coleópteros interesantes de la sierra de Prades, Tarragona (Coleoptera). *Orsis*, 27: 29-51.
- VIÑOLAS, A., MUÑOZ-BATET, J. & SOLER, J. 2014. Primera cita de *Phenolia (Lasiodites) limbata tibialis* para España (Coleoptera: Nitidulidae), y de otros coleópteros nuevos o interesantes para Cataluña. *Butlletí de la Societat Catalana d'Història Natural*, 78: 109-114.
- VIÑOLAS, A. & VERDUGO, A. 2009. Los anóbidos de los arroyos Valdeinfierno y Jaral, Los Barrios, Cádiz, Parque Natural de los Alcornocales (Coleoptera). *Orsis*, 24: 107-116.
- VIÑOLAS, A. & VERDUGO, A. 2012. Nuevas citaciones de anóbidos para la provincia de Cádiz (Coleoptera: Bostrichoidea). *Butlletí de la Societat Catalana d'Història Natural*, 75 (2010-2011): 129-137.